

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De b[ea]to Sebastiano Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Descō Bebastiāo Fo. CLXXIII

lesti lumie grē z stellis frugi pomato: cuius
iustitiam erat cor bñi Antonij. Quadaꝝ vice
mysteria sibi reuelata sunt. Quadaꝝ vice
dū in spū rap̄t̄ esset: totū mundū laq̄is se
inuitē cōnectētib; plenum vidit. Et excla
mās ait. Q̄s istos euadet: Et audiuit.
Hūltas. Itē dū semel in eremo varijs
impugret cogitatōib; dixit. Dñe volo sal
uus fieri: sed nō p̄mitit̄ cogitatōes mee.
Et surgēs exiit foras z vidit quādam se
dentē atq; operantē: z deinde surgentē z
orantē. Erat autē angelus dñi: z dixit ei.
Sic fac z salu⁹ eris. Item aliqñ dū cū fra
trib; oparet Antonij: suspiciēs in celum
cum tristē visionē vidisset: puolur⁹ añ deū
rogauit vt futuru scilicet auerteret. Fr̄ib; hō
sup hoc eū interrogantib;: cū lachrymīs z
singultib; dixit q; inuiditū scelus seculi in
mineret. Vidit (in q̄) altare dei circūdatu
a multitudine eq̄z q; calatib; oia discerpebāt.
Daꝝ em turbine fides catholica q̄bue
ref: z hoies iumēt̄ silēs ch̄i sacra diripi
ent. Post duos autē annos erupētēs arria
ni ecclesie unitatē inciderūt: z super altaria
ch̄iano istar ouiu occiderūt. Eū āt dur
qdā egypti arrian⁹ noie Ballach⁹ ita ec
clesiā dei infestaret vt ygines z monachos
nudatos publice p̄beraret: sic ei sepsit an
tonij. Uideo itā dei sup te veniētē. Itā desī
ne p̄seq; ch̄ianos ne z c. Infelix legit epi
stola z irrisit: z in eā excreās in terrā piec:
et portitores p̄berauit. Post dies āt q̄ncp
equū suum māsuētissimuz infidēs: moꝝu
sp̄i: eq; ad terrā p̄ncip̄: cotrosisq; ac lace
ratis currib; infra tridū ep̄pirauit.

Tertio i copiosissima mi
raculoꝝ opatiōe. In mōre quippe illo ad
quē semel vt s̄ dixim⁹ fugit: et ibi p̄ vigin
ti annos manēs innuēz; coruscavit mira
culis. Multipl̄ p̄fecto varijs coruscavit
miraculis. Vide legendas. Ps. Scitote
q; dñs scim̄ suū miracavit. Et his itaq;
pater qm̄ gl̄iosus Antonij dilect⁹ deo fuit
et homib;: z eius memoria in bñdicio ē
Proverb. r. Memoria iusti cum laudib;. Hunc
gl̄ laudem⁹ z vt patronū z aduoca
tū apud deū inuocem⁹: q̄tin⁹ gl̄ios ei⁹ p̄ci
bus dilecti deo fieri z ad celest̄ gl̄ie bñdi
ctionē puenire mereamur Amen.

De b̄o Sebastiano Sermo.

Estimonio fi

Tdei p̄bati inuenti sunt. Heb. ij
Fides vera p̄sistit in tribus.
Primo in corde sine hesitatione, q; h̄z
extra de heret. c. Dubi⁹. Dubi⁹ in fide ist
delis est. Jac. ij. In fide nihil hesitās. Au
gust. de vera innocētia. Sine fide falsa est
ois virt⁹: etiā in bonis morib;. Secūdo i
ois p̄fessioe. si vicz hō interroget de ea a
fidei p̄secutorib;. Ro. x. Corde credis ad
iusticiā: ore āt p̄fessio fit ad salutē. Mat.
x. Qui cōfitebit me corā hoib;: cōfitebor
et ego eū corā p̄e meo. Qui autē negauerit
me corā hoib;: negabo z ego eū coram
p̄e meo q; in cel̄e. Est ḡ p̄fessio fidei d̄ ne
cessitate salutis, p̄ loco z tpe: vt d̄t sc̄is tho
mas. ij. ij. q. ij. qñ sc̄s p̄ om̄issioem hui⁹ cō
fessiois subtraheret honorē deo debet⁹: vl
etiam vtilitas p̄mitis impēdēda. puta si
q̄s interrogatus de fide/ taceret: z ex hoc
crederet q; nō haberet fidem: vel q; fides
non esset vera: vel alij per eius taciturni
tate auerterent a fide. In huiusmodi in
quā casibus confessio fidei est de necessi
tate salutis. Hec Tho. Tertio cōsistit
fides vera in operis completioe. Fido⁹
Beatus est qui bñ credit z crededo beh
ne uiuit. De tali d̄: Bar. vl. Qui credit
derit z baptizatus fuerit saluus erit. De
tali etiā fide dicūt verba p̄posita de sanctis
p̄ testimonio fidei probati inuēti sūt. Be
atus autē Sebastianus tripl̄cti fidei testi
monio p̄batus inuentus est.

Primū est testimoniuꝝ doctrinalis in
structionis.

Secundum est testimoniuꝝ diuinalis
operationis.

Tertium est testimoniuꝝ victorialis tri
umphationis.

Primū igitur testimoniuꝝ est doctri
nalis instructio. Sicut dicit Au
gust. Fides est illuminatio mentis
ad sup̄na veritatē. B̄tus igitur sebastianus
docendo z p̄fortando ch̄ianos in tormē
tis dabat euidentis testimoniuꝝ fidei sue: si
cut doctor docendo alios dat testimoniuꝝ
scie sue. iuxta illd̄ p̄bi. j. metaph. Scientis
signū ē posse docere. Docebat autē beatus
Sebastian⁹ in p̄tute fidei tripl̄.

Ber. de sctō Sebastiano

Primo ostendendo mundanoꝝ vanitatem
Secundo ostendendo tormentoꝝ breuitatem
Tertio ostendendo p̄m̄iā eternitatem.

Primo ostendendo munda
noꝝ vanitatem. B̄tus q̄ppe sebastian⁹ cum
dioeclesianoꝝ maximo imperatoꝝ adeo
charus eēt vt ei p̄me cohort⁹ p̄ncipatū tra
didissent ⁊ suo p̄spectu tuberet sep̄ astare
militare tñ eblamydē ad h̄ tñ ferebat vt
ch̄tianoꝝ amos q̄s in tormentis videbat
deficere cōfortaret. In ceteros autē p̄fort
tauit p̄clarissimos viros marcellianū et
marcū q̄s partes sui ac viros blandime
tis m̄tris atq̄ lugubri p̄uasi iā fere a suo
posito reuocauerāt. Quib⁹ b̄tus sebastia
nus ait. **O** ch̄tī milites nolite p̄ amoꝝ p̄
fensū seculi desistere ab amoꝝ oipotētis
dei. cauere ne blandimēt⁹ carnaliūz am̄i
coꝝ sp̄iale eterm̄ regis charitatē amittat⁹
Cauete ne seducami vanissimo dulcore et
fallacissima p̄solatione hui⁹ mundi Aug⁹
Vincula hui⁹ mundi verā h̄nt asperitatē
⁊ falsā iocunditatē certū dolorē ⁊ incertā
voluptatē duꝝ laborē ⁊ timidā q̄rē rem
plena miserie spem bonitat⁹ manē. **L**h̄y.
O q̄m̄ ferrim⁹ est mund⁹ ⁊ miser q̄ eū se
quit⁹ semp̄ em̄ mundi opa homines exu
serunt a vita.

Secundo docuit ostēdēdo tor
mentoꝝ breuitatē neq̄q̄ timore penaz ter
rere. Nolite inq̄t vos sempiternis obli
uare tormentis euadendo ⁊ fugiendo pe
nas sp̄ales q̄ leues ⁊ cito transeunt. Sicut
em̄ dicit paul⁹. ij. Co. iij. Id q̄d in p̄nti pa
timur tribulationis momentaneū est ⁊ le
ue. Id dicit dñs Luc. xij. Dico vob am̄i
meis ne terreami ab his q̄ occidit corp⁹ ⁊
post h̄c nō h̄nt ampl⁹ q̄q̄ faciant. **O**sten
dā autē vob quē timeat⁹. **C**auete eū q̄ post
q̄ occiderit h̄z p̄tatem mittere in gehēnā
Ita dico vobis hunc time. **T**ertio docuit ⁊ p̄fortauit
ch̄tianos ostēdēdo p̄m̄ioꝝ eternitatē vt sic
ad ip̄a assequēda oīno miserent. Nolite inq̄t
p̄ misera blandimēta corōnā amittere sem
piternā. Nolite timere breuissima tormen
ta q̄b⁹ adq̄runt p̄petua bona. Aug. Si la
bor ter⁹ merces inuitat. **I**sid. de sū. bo.
Qui future vite gl̄iam diligēt exogitat

mala oīa p̄ntis vite cōm̄iter porat. q̄m̄
ex illius dulcedine hui⁹ amaritudinē tēp̄
rat. Ro. viij. Non sūt p̄digne passioē du
sus r̄p̄s ad futurā gl̄iam. **M**ultos itaq̄
sic in fide roborauit atq̄ p̄ferēda p̄ ch̄tō
tormenta suis exhortatioib⁹ aniauit gl̄ioꝝ
sus ch̄tī martyr sebastian⁹. in q̄s vt iā di
ximus p̄m̄iū p̄fortauit in fide p̄clarissimos
fr̄es marcellianū ⁊ marcū: ⁊ cū ip̄s pat
trē eoz⁹ tranquillū ac matrē eū mult⁹ alijs
m̄terib⁹ ad fidē p̄uertit. **I**n q̄ apparēt cel
cellētia fidei sue. q. Reg. xv. **O**ndit⁹ gl̄ias
⁊ fidem. **I**n h̄ etiā apparet q̄ferendū bar
buit zelū ad fidē veritatē ⁊ aniarū salutē.
Sieg. Nullū est sacrificiū q̄d plus deo pla
ceat q̄ zelus salutis animarū et conuersio
earum ad deū.

Secundū testimoniū fidei gl̄ioꝝ se
bastiani est diuinal op̄atio. **H**eb.
xj. Testimoniū habuit placuisse deo.
Sine fide ar̄ impossibile ē placē deo. **H**ab
it autē fides gl̄ioꝝ sebastiani testimoniū p̄
op̄ationē diuinā tripl̄.

Prio p̄ celestis splendoris illustratio
Secundo p̄ sp̄iale duotoꝝ suoz⁹ subiectoꝝ
Tertio per mirabilem proprietē tantis
reparationem.

Primo p̄ celestis splendo
ris illustratio. **Q**m̄ ei clarissimo fidei lu
mine illustrabatur itē. **E**ccl. i. Quasi luna
plena in diebus suis lucet. **I**d voluit dñs tñ
te luminositate itertori test. om̄i v̄re p̄
illustrationē lumis itertoz⁹. **D**ū em̄ sup̄ra
dicit⁹ fr̄ib⁹ marcelliano ⁊ marco loq̄ret eoz⁹
in fide roborādo subito p̄ ynā fere horaz⁹ a
splēdore nimio d̄scēdente d̄ celo illuminat⁹
est. **E**t sub illo splēdore iuuenis amictus
pallio cādidissimo: ⁊ a septē angel⁹ clarissi
mis circūdatus apparuit iuxta eū vnus ei
pacē ⁊ dicēs. Tu sp̄ mecum eris. **H**ic itaq̄
iuuenis credend⁹ est eē ch̄s q̄ in corde suo
deli habitare dignat⁹. **E**ph. iij. **I**nterioroz⁹
hoīez⁹ h̄itare ch̄m p̄ fidē in cordib⁹ n̄ris

Secundo p̄ sp̄iale deuotoꝝ su
oz⁹ subiectoꝝ. **L**ū ei p̄dicit⁹ fierēt. **z**oe. v. p̄
nichostrati i eū. **O** domo p̄fati martyres cui
stodiebant: q̄ loq̄iā amiserat pedib⁹ eoz⁹ p̄
uolūta nutib⁹ veniā postulat. **E**t tūc se
bastian⁹ ait. **S**ip̄a s̄t q̄ ex ore meo h̄c m̄ter
auduit: agit os ei⁹ q̄ agit os iacob.

De scō Sebastiano. Fo. CLXXV

Ad hanc vocē mulier exclamauit. **B**ñ dicitas sermo eius tui. **V**idi em̄ angelū l̄ brū tenentēz antēte: vbi oīa que dixisti scripta erant. **J. Pe. ij.** Si q̄s loquit quasi sermo nes dei. **Jrē** legit in gestis logobardoz q̄ tpe Humberti regis italia tota tanta peste gussa est vt vix vn⁹ aliter sufficeret sepeli re. **E**t hec pestis rome z papie marie grauis fabat. **T**uncq̄ visibilis apparuit bon⁹ angelus malo angelo seq̄nti z venabilū ferentē sapiens vt percuteret. **Q**uoties aut̄ domū aliquam puticabat: tot mortui inde efferebant. **T**ūc aut̄ cuidā diuinitus reuelatū est q̄ nequaquā hec pestis cessaret do nec sancto Sebastiano altare papie p̄struere. **Q**uod q̄dē p̄structū est in ecclesia sancti Petri q̄ dicit ad vinclā. **Q**uo facto statim cessauit pestis. et illic a roma bñ Sebastiani reliq̄e delate sūt. **J. Reg. xxiij.** **V**isus est dñs sup afflictionē. et ait angelo putenti populuz. **S**ufficit nunc. **V**nti nemanum tuam.

Tertio fides glorioli Sebastiani habuit testimoniu p̄ mirabile p̄prie sanitatis repationē. **P**ostq̄ em̄ fuit sagittatus z tanq̄ mortu⁹ derelictus: mirabiliter intra paucos dies integre fuit sanitati restitutus. **V**ide legenda. **Hebre. xj.** **F**ide testimoniu p̄secut⁹ est esse iust⁹.

Sequitur de testimonio victoria lis triumphationis.

Tertiu testimoniu fidei beati Sebastiani est victorialis triumphatio. **F**uit em̄ p̄ fidem victoriosus. **Hebre. xj.** **S**acti p̄ fidē vicerūt regna. **V**icit aut̄ brūs Sebastianus in virtute fidei triplex regnum.

Primu est regnu mūdialis vanitatis

Secūm est spiritalis calliditatis.

Tertiu est carnalis voluptatis

Primu est regnu tēporal et mūdane vanitatis. **D**e hoc regno dicit **Mat. iij.** **V**ndit ei oīa regna mūdi. **H**oc regnu vicit brūs Sebastian⁹ p̄cēdo mun di. **p̄pitate. j. Jo. vl.** **H**ec ē victoria q̄ vicit mōm fides nra. **P**ōt itaq̄ brūs Sebastian⁹ dicit filius moysi: de q̄ h̄i **Heb. xj.** **F**ilius de moyses gradis effect⁹ negauit se eē filium filie pharaonis: magis eligēs afflictū cū p̄p̄o dei q̄ r̄p̄alis peti h̄ie iocunditates:

maiores diuitias estimans thesauro egyptioz in proprium ch̄i. aspiciat em̄ i reu mūcationē. **H**ec ibi. **B**ñs em̄ Sebastianus fides magn⁹ z p̄uofus effect⁹: honores: delicias: z diuitias mūdi p̄tē. **S**ed magis elegit r̄palē afflictū q̄ r̄p̄ales h̄ie iocunditates. et maiores diuitias estimauit iproperiu z penaz p̄ ch̄io pati q̄ copiosos auri thesauros cū diocletiano possidere

Secūdu est regnu spiritalis z diabolice calliditatis. **D**e q̄ **Lu. xj.** **S**i sathanas in seipm̄ diuinus ē: quō stabit regnu ip̄s? **H**oc p̄ fidē vicit brūs Sebastianus: astutias diaboli refellēdo nedū i se sed z p̄ alijs. q̄ satagebat anias ch̄io redēdere q̄s diabolus auferre conabatur. **J. Pe. v.** **A**duersari⁹ v̄i diabolus tanq̄ leo rugiens circuit q̄rens que deuoret: cui resistite fortes in fide. **Jaco. iij.** **R**esistite diabolo et fugiet a vobis.

Tertiu est regnum carnalis seu coporee voluptatis. **D**e q̄ **Prouer. xxx.** **P**er tria mouet terra. et statim ponit vnū ex illis: **P**er seruū cū regnauerit. **H** est p̄ corp⁹ cum dñaf aie. **H**oc regnu vicit beatus Sebastian⁹ p̄ fidē corp⁹ ales afflictiones fortiter sustinēdo. **Heb. xj.** **F**ide fortes facti sunt in bello. **T**ū em̄ ad suggestio nē **S**ebastiani p̄feci diocletian⁹ ad se conuocasset Sebastianū: z ei diceret. **E**go te sup primos palatii mei habui: z tu p̄ salutē meā in deoz iniurias hacten⁹ laborasti. **D**icit Sebastian⁹. **P**ro salute tua sp̄ ch̄im colui z deū patrē q̄ in celis ē adorauit z c. **I**ussit igit diocletian⁹ eū in medio capō ligari z a militib⁹ sagittari. q̄ ita sagittis eū impleuerūt vt q̄si ericius videret. et existi mātes eū mortu⁹ habierūt. **Q**ui itra paucos dies liberat⁹ stans sup grad⁹ palatii: impatores venētes de malis q̄ ch̄ianis inferebant dure redarguit. **V**ide legenda. **T**ūc impator tādū iussit eū fustigari do nec sp̄m̄ exhalaret. **F**ecitq̄ corp⁹ ei⁹ in cloacā p̄ici. sed nocte seq̄nti brūs Sebastian⁹ apparēs bñe **Lucine** corp⁹ suū reuelauit: et iuxta vestigia ap̄loz illud sepeliri p̄cepit. **Q**uō z factū est ita. **P**assus est itaq̄ brūs Sebastian⁹ sub diocletiano z **V**iginti ano q̄ ceperūt circa annum dñi. **clxxxvj.** **P**aret itaq̄ quō gloriosus ch̄isti martyr

Ber. de sctā Agnete virgine

Sebastianus testimonio fidei pbat inuen-
tus est. et nūc pculdubio sue meritis fidei
in celis regnat cū dño glōsus. Per fidem
et verā hī introit in regnū celeste. He-
bre. iij. Ingrederemur in regem et q̄ cre-
didit. Et. j. Pe. j. In p̄tute dei custodi-
mini p̄ fidē i salute. Ibidē. Credētes exul-
tabitis leticia inenarrabili et glōficata repoz-
tātes sine fidei v̄te salutē aiay vestrarum.
Imitemur q̄ fidē glōsi Sebastiani: cūq̄
deuote p̄cemur vt suis meritis et p̄cibz ap̄
deum gratiam p̄sequamur et gloriā sem-
piternam. Amen.

De glōsiosa Agnete virgine et
martyre Sermo.

Que parate e-
rāt intrauerūt cū eo ad nuptias
Dat. xxv. Ut parata sit virgo
celestes introire nuptias / sibi necessaria ē
vestis nuptialis Nā illi q̄ vestē nuptiale nō
hās in nuptias filij regis intrauit dicit rex
inre p̄do Dat. xxij. Amice quō huc in-
traisti nō hās vestē nuptiale. Hmōi autē
vestis nuptialis est charitas. nā sicut dicit
Breg. Lhis hāc vestē induit / dum ad nup-
tias ecclie venit. Aug. Sola charitas fe-
cit eam incarnari. Bern. Tantā charita-
tē in carne exhibuit vt durissimi cordis sit
q̄ eū toro affectu nō diligit. hec ille. Hāc
vestē texuit dñs nō lana aialū: sed ex san-
guine p̄p̄torū viscerū. Bern. Ipse sustinuit
passionē vt tuā emeret dilectionē. hec ille.
Ipsa etiā charitas recte significat p̄ oleū
qd̄ hēbant pudētes p̄gines q̄ intrauerūt
ad nuptias. Nā opa p̄tuosa sine charita-
te lūmosa nō sunt: sed extincta et mortua.
Cū p̄o ex charitate fiūt tunc lucida sunt et
in dei glōriam fiūt: et nō p̄p̄t glōriam mundi
q̄ p̄fēs in morte extinguit. Et sic q̄ bona
opa faciūt sine charitate p̄p̄t mūdi glōriam:
nō portāt oleū secū. Breg. Virginū qdā
vū de p̄ginitate sua glōriam foris expetunt:
in vasis suis oleū hēre noluerūt. Aug. Pru-
dentes p̄gines acceperūt oleū in vasis suis
cū lapidibz. i. leticia bonoz opoz in corde
atq̄ p̄scia posuerūt. Ibidē. Multi q̄uis de
chri bonitate mltū sperēt gaudius: tñ non
hāt dū p̄uenter viuūt nisi in laudibz bo-

minū. Nō ergo hāt oleū secū. Nō ipam le-
ticia oleo signari arbitror. Propterea iude
vixit te deus tuus oleo leticie. Hec ille
Manifestum autē q̄ ipsa spūalis leticia ex
charitate p̄cedit. Dicimus q̄ virgines sine
anias cōtinēter viuētes / oīm spūalē forni-
cationē euitātes / paratas esse et celestes in-
troire nuptias: qñ vestē nuptiali. i. charita-
te p̄pter quā oia ad glōriam dei faciūt / sūt or-
nate. Hac igit vestē p̄fulgida pomata vir-
go dei Agnes glōsiosa / cū celesti spōso intro-
iuit ad nuptias. Habuit aut huiusmodi
vestis nuptialis b̄te agnetis tres nobiles vi-
ginitates sine cōditōes laudabiles

Prima est dignitas p̄ciose puritatis
Secūda est dignitas virtuose pietatis.
Tertia dignitas glōsiose claritatis.
Prima igit est dignitas p̄ciose puri-
tatis. Ipsa eīm charitas ē aīe puri-
gatiua. Prouer. x. Vniuersa deli-
cta opit charitas. Raban in qdā sermōe
Charitas est ignis in meditatōe mētē pu-
rificans a sordibz vicioz. Irē est oīs sedi-
tatis vicioz p̄seruatiua. Ps. Qui diligitis
dñm odite malū. Irē est puritatis p̄ritum
inductiua. Breg. Et multi arboris rami
ex vna radice p̄deunt: sic multe p̄tutes ex
vna charitate generant. Hec hz aliqd̄ viri-
ditatis ramus boni opis nisi maneat in radi-
ce charitatis. Hec ille. Nō aut in oī virtute
sit puritas qdā p̄ciofosa: virginitas tñ inter
virtutes marie solet puritatis nomē v̄dū
care. Ber. Quid castitate decōt q̄ mundi
dū de imūdo p̄ceptū semie facit et de boie
angelū: Hec ille. Ideo hāc p̄ciofam puri-
tate p̄cipue adaptam sacrate p̄ginitati q̄
est euidēs et magnū testimoniu vere chari-
tatis. Ex seruoze nāq̄ charitatis puenit q̄
aliq̄s suā virginitate p̄secret deo. Est aut
hmōi p̄ginal puritas tanto laudabilior in
brā agnete: qñro pla habuit ipedimēta: q̄
tñ ex p̄fecta ani p̄stātia oia supauit. Habu-
it aut p̄cipue tria p̄ncipalia impedimēta
Primū est ex p̄p̄t dicitōis p̄sonal. Et h
est eo p̄p̄s pulcritudo cū iuuenili etate.
Secūdū est ex p̄p̄t p̄missōis temporal-
lis. Et hoc est p̄missōis multitudine cū p̄-
mittentis nobilitate.
Tertiū est ex p̄p̄t cōminatōis penalis.
Et hoc est penay amaritudo cū cōminatōis
autoritate.